

Recenzia

Moberg, R., Tibell, S. & Tibell, L. 2017. Nordic Lichen Flora Vol. 6 Verrucariaceae 1. Museum of Evolution, Uppsala University, Naturcentrum AB, Nordic Lichen Society, Billes Tryckeri AB, Mölndal. 85 pp. ISBN 978-91-85221-33-2. Cena 57 €.

Dielo "Nordic Lichen Flora" je výsledkom medzinárodnej spolupráce špecialistov na rôzne skupiny lišajníkov. Je to hodnotná séria, ktorá predstavuje diverzitu lišajníka Škandinávie. Doteraz vyšlo päť publikácií pokrývajúcich nasledovné skupiny – kalicioidné lišajníky a huby (1999), Physciaceae (2002), cyanolišajníky (2007), Parmeliaceae (2011), Cladoniaceae (2013). Šiesty zväzok série vyšiel v roku 2017 a zahŕňa časť čeľade Verrucariaceae. Zaraďujú sa tu lišajníky s kôrovitou, šupinkovitou ale aj lupeňovitou stielkou. Spoločným menovateľom sú plodnice typu peritécium, ktoré môže alebo nemusí mať vo výtrusorodej vrstve fotobionta (tzv. hymeniálne riasy). Do nominátneho rodu *Verrucaria* sa zaraďovalo v minulosti veľa druhov. Vďaka rozšíreným možnostiam identifikácie aj prostredníctvom variability genetických markerov a následných fylogenetických analýz sa zistilo, že taxonomické jednotky, ktoré nazývame rody sú v čeľadi Verrucariaceae zoskupené či preskupené inak. V najnovšom zväzku autori predstavujú časť z nich, konkrétne rody *Atla*, *Catapyrenium*, *Clavascidium*, *Dermatocarpon*, *Henrica*, *Heteroplacidium*, *Involucropyrenium*, *Placidiopsis*, *Placidium*, *Polyblastia* a *Sporodictyon*. Prvý krát v úvode knižky uvádzajú prehľadný fylogenetický strom, ktorý znázorňuje súčasný stav poznania príbuzenských vzťahov medzi jednotlivými rodmi a druhmi. Nasleduje kľúč na určovanie rodov na základe morfológických a anatomických znakov (produkcia sekundárnych metabolitov pri zástupcoch tejto skupiny nie je známa). Veľká časť zo spracovaných taxónov je známa na základe malého počtu zberov zo Škandinávie (napr. *Atla oulankaensis*, *A. palicei*, *Polyblastia pulchra* či *Sporodictyon arcticum*). Iné sú známe z hôr či alpínskych polôh strednej Európy (napr. *Atla alpina*). Ako autori upozorňujú a lichenológovia evidujú, ide o drobné a teda s veľkou pravdepodobnosťou aj prehliadané druhy. Toto podrobné spracovanie je dobrou inšpiráciou zaostriť v prírode alebo v herbárovej zbierke aj na tieto druhy. Napríklad zbery evidované ako *Polyblastia theleodes* z Vysokých Tatier môžu predstavovať už spomínaný taxon *Atla alpina*, ktorá sa udáva napr. z Rakúska. Výbornou pomôckou sú kvalitné fotografie v závere knihy, priložené aj na CD nosiči.

ANNA GUTTOVÁ